



GENERÁLNA PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ŠTÚROVA UL.2 , 812 85 BRATISLAVA 1

Špeciálnemu prokurátorovi
riaditeľovi trestného odboru
riaditeľke medzinárodného odboru
vedúcemu prieskumného oddelenia
vedúcej organizačno-kontrolného oddelenia
Generálnej prokuratúry
Slovenskej republiky

Všetkým
krajským prokurátorkám
a krajským prokurátorom
v Slovenskej republike

Váš list/zo dňa	Naša značka	Vybavuje	Bratislava
-	IV/1 Spr 193/20/1000 – 25	JUDr. Kajaba, PhD.	02. októbra 2020

Vec: Vyhlásenie „núdzového stavu“ (dňom 01. októbra 2020) na postihnutom území Slovenskej republiky v kontexte ustanovenia § 134 ods. 2 písm. a) Trestného zákona - usmernenie

V záujme zabezpečenia jednotného postupu prokurátorov v trestnom konaní v súvislosti s vyhlásením „núdzového stavu“ (dňom 01. októbra 2020) na postihnutom území Slovenskej republiky v kontexte ustanovenia § 134 ods. 2 písm. a) Trestného zákona

vydávam toto

u s m e r n e n i e :

I.

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 587 z 30. septembra 2020, vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky dňa 01. októbra 2020 pod č. 268/2020 Z.z. (ďalej len „uznesenie vlády č. 587“), a to jeho bodom B.1., bol vyhlásený v súlade s ustanovením čl. 5 ods. 1 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) dňom 1. októbra 2020 na obdobie 45 dní **na postihnutom území Slovenskej republiky** núdzový stav.

Podľa ustanovenia núdzový stav môže vláda vyhlásiť len za podmienky, že došlo alebo bezprostredne hrozí, že dôjde k ohrozeniu života a zdravia osôb, a to aj v príčinnej súvislosti

so vznikom pandémie, životného prostredia alebo k ohrozeniu značných majetkových hodnôt v dôsledku živelnej pohromy, katastrofy, priemyselnej, dopravnej alebo inej prevádzkovej havárie; núdzový stav možno vyhlásiť len na postihnutom alebo na bezprostredne ohrozenom území.

Podľa § 134 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa krízovou situáciou na účely Trestného zákona rozumie núdzový stav.

Aplikačný problém nastáva pri použití uznesenia vlády č. 587 v súvislosti s určením, či došlo alebo nedošlo protiprávnym konaním aj k naplneniu zákonného znaku resp. kvalifikačného znaku skutkových podstát niektorých trestných činov spočívajúceho „**v spáchaní trestného činu za krízovej situácie**“, ako napr. § 404 Trestného zákona alebo § 212 ods. 4 písm. c) Trestného zákona.

Obdobný aplikačný problém bol už riešený generálnym prokurátorom Slovenskej republiky jeho usmernením sp. zn. IV/1 Spr 193/20/1000 – 11 z 02. apríla 2020, a to v súvislosti s uzneseniami vlády Slovenskej republiky č. 114 z 15. marca 2020, č. 115 z 18. marca 2020 a č. 169 z 27. marca 2020 (ďalej len „uznesenia vlády č. 114, 115 a 169“), ktorými dňom 28. marca 2020 došlo v súlade s ustanovením čl. 5 ods. 1 ústavného zákona k vyhláseniu núdzového stavu na postihnutom území Slovenskej republiky. Predmetný núdzový stav bol ukončený uplynutím 13. júna 2020.

Predmetné usmernenie z 02. apríla 2020 je aplikovateľné aj na vyhlásenie „núdzového stavu“ uznesením vlády č. 587, nakoľko výrok (text) vyhlásenia „núdzového stavu“ uznesením vlády č. 587 je totožný s výrokom (textom) vyhlásenia „núdzového stavu“ uzneseniami vlády č. 114, 115 a 169 dňom 28. marca 2020 a preto naň taktiež odkazujem.

K samotnej veci ďalej uvádzam.

Vyhlásenie núdzového stavu je možné v kontexte čl. 5 ods. 1 ústavného zákona vnímať len teritoriálne, t.j. možno hovoriť o vyhlásení núdzového stavu len na určitom území, priestore, v budove atď.

Ustanovenie § 134 ods. 2 písm. a) Trestného zákona pod pojem „krízová situácia“ zahŕňa aj „núdzový stav“, teda stav vyhlásený v súlade s čl. 5 ods. 1 ústavného zákona.

Podľa všeobecne vnímanej právnej teórie potom možno hovoriť, že zákonný znak resp. kvalifikačný moment skutkovej podstaty trestného činu (ak je ustanovený v skutkovej podstate trestného činu) „spáchal trestný čin za krízovej situácie“ je potrebné použiť pri právnej kvalifikácii skutku vždy, ak dôjde ku spáchaniu konkrétneho trestného činu na mieste, na ktorom je v čase daného činu vyhlásený núdzový stav, teda ak na danom mieste páchatel konal, alebo nastal alebo podľa predstavy páchatel'a mal nastať následok predpokladaný Trestným zákonom (§ 12 Trestného zákona).

Ako už bolo uvedené, z uznesenia vlády č. 587 vyplýva, že dňom 01. októbra 2020 je vyhlásený núdzový stav na postihnutom území Slovenskej republiky.

Vláda Slovenskej republiky bližšie nešpecifikovala pojem „**postihnuté územie**“ Slovenskej republiky, preto pri určení či došlo alebo nedošlo k naplneniu zákonného znaku resp. kvalifikačného znaku skutkovej podstaty „spáchal trestný čin za krízovej situácie“ je

potrebné posúdiť ako predbežnú otázku skutočnosť, či na mieste, na ktorom došlo ku spáchaniu trestného činu (§12 Trestného zákona), je alebo nie je vyhlásený núdzový stav v zmysle uznesenia vlády č. 587.

Uvedené je potrebné posúdiť v kontexte s ostatnými časťami citovaného uznesenia o vyhlásení núdzového stavu a zistiť, aké opatrenia vláda Slovenskej republiky prijala na vykonanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie, tak ako to uvádza bod C.1. uznesenia vlády č. 587, resp. aké opatrenia vykonávajú nadväzne príslušné orgány a teda voči ktorým subjektom sú použité určité obmedzenia či uložené povinnosti, kde majú tieto subjekty obmedzené tieto práva alebo uložené povinnosti, resp. na akom území či miestach sa tieto opatrenia priamo vykonávajú.

Vláda Slovenskej republiky v nadväznosti na svoje uznesenie č. 587 prijala dňa 30. septembra 2020 nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 269/2020 Z.z. na vykonanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie v súvislosti s vyhlásením núdzového stavu na zabezpečenie riešenia druhej vlny koronavírusu COVID-19 (ďalej len „nariadenie vlády č. 269/2020 Z.z.“).

V kontexte prijatých opatrení potom bude úlohou orgánov činných v trestnom konaní dôsledne posúdiť každú vec individuálne a skúmať, či v prípade zisteného protiprávneho konania došlo k jeho spáchaniu na mieste, na ktorom je vyhlásený „núdzový stav“ a teda, že došlo k naplneniu zákonne znaku resp. kvalifikačného momentu skutkovej podstaty trestného činu „spáchal trestný čin za krízovej situácie“.

Ako príklad možno uviesť miesto, kam bude distribuovaná pitná voda príslušnými subjektmi (§2 ods. 5 nariadenia vlády č. 269/2020 Z.z.), či miesto budovy pracoviska osôb, ktorým bude nariadená pracovná povinnosť (§ 7 a nariadenia vlády č. 269/2020 Z.z.), a pod.

Pri posúdení miesta spáchania trestného činu je preto potrebné sa dôsledne zaoberať § 12 Trestného zákona aj v kontexte § 134 ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

Pri hodnotení týchto podmienok bude preto potrebné skúmať nielen samotné uznesenie vlády č. 587, nariadenie vlády č. 269/2020 Z.z., ale aj konkrétne príkazy príslušných orgánov, ktoré budú vydávané na podklade týchto právnych predpisov, resp. aj ďalšie počas plynutia „núdzového stavu“ prijaté právne predpisy, ktorými môžu byť uložené povinnosti či obmedzenia, alebo iné opatrenia v danom kontexte veci.

II.

Toto usmernenie nadobúda záväznosť 02. októbra 2020.



generálny prokurátor Slovenskej republiky
v z. JUDr. Viera Kováčiková
prvá námestníčka
generálneho prokurátora Slovenskej republiky